Сада када је Доналд Трамп изабран за председника Сједињених Држава, крај онога што је досад називано "Запад" постао је сасвим сигуран.

Тај појам је описивао трансатлантски свет који се изродио из два светска рата у XX веку, редефинисао међународни поредак током четири деценије Хладног рата и доминирао планетом - све до сада.

Појам Запад не треба мешати са "Окцидентом". Мада су западна култура, норме и преовлађујућа религија пореклом потпуно окцидентални, временом су еволуирали у нешто другачије. Основни карактер Окцидента вековима је обликовао регион Средоземља (иако су делови Европе северно од Алпа дали многе важне доприносе његовом развоју). Запад је, насупрот томе, трансатлантски и чедо је двадесетог века.

Када је Први светски рат почео, био је то европски конфликт између Централних сила и Антанте у којој су били Британија, Француска и Русија. Прави светски рат почео је тек 1917, када су САД ушле у сукоб. То је тренутак у којем је почело да се обликује оно што сада зовемо Запад.

Може се рећи да је Запад свој извод из матичне књиге рођених добио током Другог светског рата. Августа 1941, пошто је нацистичка Немачка напала Совјетски Савез,

британски премијер Винстон Черчил и председник САД Френклин Д. Рузвелт састали су се на ратном броду код Њуфаундленда и потписали Атлантску повељу. Тај споразум се касније развио у НАТО, који је четири деценије омогућавао савез независних демократија и тржишних економија које су делиле исте вредности и одупирале се совјетској претњи; НАТО је штитио Европу до данас.

Што је још важније, Запад је био утемељен на посвећености Америке да подржава одбрану својих савезника. Западни поредак не може постојати а да САД не играју круцијалну улогу која сада, под Трампом, може бити ускраћена. Последица је да је сама будућност Запада доведена у питање.

Нико не може бити сигуран шта ће избор Трампа значити за америчку демократију, нити шта ће он радити када преузме дужност. Али већ можемо поставити две разумне претпоставке. Прво, његов мандат ће прилично пореметити америчку унутрашњу и спољну политику. Трамп је победио извргавајући руглу практично сва неписана правила америчке политике. Он је победио не само Хилари Клинтон, већ и естаблишмент Републиканске партије. Мало је разлога за мишљење да ће се он изненада одрећи своје победничке стратегије после 20. јануара.

Такође можемо бити сигурни да ће се Трамп чврсто држати свог обећања "Учинимо Америку поново великом"; то ће бити темељ његовог председниковања шта год се догодило. Некадашњи председник Роналд Реган обећао је то исто али док су САД, још ангажоване у Хладном рату, могле имати империјалистички приступ. Отуд, Реган је могао спроводити разоружање тако великог обима да је то на крају довело до пропасти Совјетског Савеза; и утро је пут америчком економском буму уз огромно повећање националног дуга.

Трамп нема луксуз империјалног приступа. Напротив, он је током кампање веома много критиковао бесмислене ратове Америке на Блиском истоку; а његове присталице нису желеле ништа друго до да САД напусте своју улогу глобалног лидера и повуку се из света. САД које се крећу ка изолационистичком национализму остаће далеко најмоћнија земља света; али она западним земљама више неће гарантовати безбедност нити ће бранити међународни поредак заснован на слободној трговини и глобализацији.

Једина преостала питања сада су колико брзо ће се политика САД променити и колико ће промене бити радикалне. Трамп је већ обећао да ће пустити низ воду

Транспацифичко партнерство 12 држава, што је поклон за Кину, схватао то он или не. Он може дати Кини још један поклон: смањено ангажовање САД у Јужном кинеском мору. Кина би ускоро могла постати нови јемац глобалне слободне трговине - и вероватно нови глобални лидер у борби против климатских промена.

Када је реч о рату у Сирији, Трамп би ту опустошену земљу могао једноставно да преда руском председнику Владимиру Путину и Ирану. Практично говорећи, то би могло да преокрене равнотежу снага на Блиском истоку, са озбиљним последицама много даље од тог региона; у етичком смислу то би била сурова издаја сиријске опозиције и благодат за сиријског председника Башара ел Асада.

А ако Трамп попусти Путину на Блиском истоку, можемо се питати шта ће тек да ради око Украјине, Источне Европе и Кавказа. Треба ли да очекујемо нову конференцију у Јалти како би се признала нова Путинова де фацто сфера утицаја?

Нови курс који ће Трамп исцртати за САД већ је приметан; једино не знамо колико ће брзо брод да отплови. Пуно тога ће зависити од опозиције (једнако демократа и републиканаца) с којом ће се Трамп суочити у Конгресу, као и од отпора већине Американаца који нису гласали за њега.

Али не треба да гајимо никакве илузије: Европа је сувише слаба и подељена да би у стратешком смислу могла да замени САД; а без америчког лидерства Запад не може преживети. Тако да ће западни свет, онакав каквим га практично сви познајемо, готово сигурно ишчезнути пред нашим очима.

Шта је следеће? Можемо се поуздати да се Кина припрема да заузме место Америке. А у Европи, гробови национализма су отворени; они ће временом пустити своје демоне над континент - и свет.

Аутор је био немачки министар спољних послова и вицеканцелар од 1998. до 2005. Лидер немачке партије Зелени је био готово 20 година

(Данас)